

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo[at]lvm.fi

Päiväys/
Datum 3.12.2018

Dnro/Dnr TRAFI/749854/03.06.04/2018

Viite/
Referens LVM/1695/03/2016
(lausuntopalvelu.fi-palvelussa
oleva asia)

Rautatiealan sääntelyelimen lausunto – luonnos valtioneuvoston asetukseksi rautatieliikenteen aikataulukaudesta ja ratakapasiteetin jakamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rautatieliikenteen aikataulukaudesta ja ratakapasiteetin jakamisesta.

Rautatiealan sääntelyelin toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Asetusluonnoksen 3 §:n 2 momentissa todetaan, että kyseisen pykälän 1 momentissa tarkoitetun aikatauluehdotuksen sijasta yksityisraiteen haltija voi tarvittaessa sopia myös muulla tavoin ratakapasiteetin hakijoiden kanssa ratakapasiteetin hakemiseen ja saamiseen liittyvistä menettelytavoista, silloin kun kyseessä on muu kuin aikataulusidonnainen liikenne ja ratakapasiteetin hakijoita kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Komission delegoitu päätös¹ sisältää aikatauluun sisällytettävien kapasiteettia koskevien hakemusmenettelyjen lisäksi yksityiskohtaisia ja erilaisiin aikarajoihin liittyviä vaatimuksia, jotka liittyvät myönnetyn kapasiteetin käyttöoikeuden rajoittamiseen.

Komission delegoitu päätös on kirjoitettu siitä näkökulmasta, että liikenne on aikataulukautteen sidottua ja siitä syystä joidenkin delegoidussa päätöksessä olevien kohtien, esim. kohta 8, aikarajoja joudutaan käytännössä soveltamaan sellaisenaan, vaikka kapasiteetin varausmenettely olisi esimerkiksi viikoittainen tai kuukausittainen. Varausmenettelyssä syntyy tietynlainen rataverkon käytön aikataulutus, joten ainakin tällaisen menettelyn kohdalla on riski sen yhteensopivuudesta direktiivin vaatimusten kanssa². Jos kapasiteetin varausmenettely taas perustuisi pelkästään ad-hoc-hakemuksiin, voisi tulkintaongelmien lisäksi myös tasapuolisen kohtelun turvaaminen olla haastavaa.

Koska delegoitu päätös on suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä, valtioneuvoston asetus olisi sekä toimijoiden että valvojan näkökulmasta selkeämpi, jos asetuksen 3 §:n 2 momentissa aikataulusidonnainen liikenne korvattaisiin käsitteellä aikasidonnainen kapasiteetinvaraus. Tällöin yksinkertaistettu menettely olisi rajattu tilanteisiin, joissa ei jaeta kapasiteettia rataverkolle (muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta yksityiset rataverkon haltijat ilmoittavatkin verkkoselostuksissaan, että kapasiteettia ei jaeta). Toisaalta taas menettelyjen, joissa jaetaan kapasiteettia, tulisi

¹ Komission delegoitu päätös (EU) 2017/2075 yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2012/34/EU liitteen VII korvaamisesta

² Vrt. rautatiemarkkinadirektiivi (2012/34/EU) 43 artiklan 1-kohta.

tämän rajauksen mukaan olla normaalin 12 kk aikataulumenettelyn mukaisia, ja tulkintaongelmat komission delegoidun päätöksen mukanaan tuomiin uusiin kohtiin verrattuna aikaisempaan liitteeseen VII poistuisivat.

Juha Karjanlahti
sääntelyelimen päällikkö

Mertti Anttila
erityisasiantuntija